

Wymagania edukacyjne kl. V

Wymagania edukacyjne z języka polskiego w klasie V niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych

Celujący

Wiedza ucznia znacznie wykracza poza obowiązujący program nauczania.
Doskonale opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej.
Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności.
Czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej.
Posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak w piśmie.
Aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych.
Z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim.
Tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym.
Wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe.
Odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów.
Współpracuje w zespole, podejmuje działania mające na celu sprawną realizację zadań.
Wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów.
Interpretuje głosowo utwory poetyckie.
Przygotowuje adaptację sceniczną.
Przygotowuje i prezentuje portfolio lub prezentację multimedialną.
Posiada umiejętności z zakresu nauki o języku wyższe niż przewidywane w programie nauczania klasy V.

Bardzo dobry

Uczeń opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej.
Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności.
Zazwyczaj aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych.
Bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim.
Wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

Kształcenie literackie i językowe:

Wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistycznym – językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym.
Doskonale potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV (opowiadanie twórcze i odtwórcze, opis wyglądu przedmiotu i postaci, dialog, list, kartka pocztowa, zaproszenie, życzenia, odmowa, przeprosiny, powitanie, przepis, ogłoszenie, zawiadomienie, podziękowanie, pamiętnik, notatka w postaci schematu) i w klasie V (gratulacje, plan odtwórczy ramowy i szczegółowy, instrukcja, opis krajobrazu lub dzieła sztuki).
Zachowuje trójdzielną kompozycję opowiadania.
Dbą o prawidłowy układ graficzny wypowiedzi pisemnej – akapity.

Redaguje opowiadanie z dialogiem.
Redaguje twórcze opowiadanie z cechami charakterystycznymi dla mitu.
Objasnia morał wypływający z bajki.
Wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu.
Samodzielnie sporządza plan odtwórczy (ramowy i szczegółowy) tekstu literackiego i kompozycyjny własnej wypowiedzi.
Nazywa cechy bohatera i przywołuje czyny, zachowania, które o tym świadczą.
Potrafi nazywać stany psychiczne i ich przejawy.
Ma bogaty zasób słownictwa i umiejętnie się nim posługuje.
Samodzielnie i sprawnie posługuje się słownikiem ortograficznym, języka polskiego i wyrazów bliskoznacznych.
Analizuje utwór poetycki, wskazując elementy poznane w klasie IV (epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienia, kontrast, wersy, rymy, osobę mówiącą w wierszu) i w V (przenośnia, wątek, wiersz nierymowany).
Czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji.

Fleksja i składnia:

Biegle rozróżnia części mowy poznane w klasie IV i V.
Łączy przymiotnik z rzeczownikiem, odmienia i określa przypadek, liczbę i rodzaj.
Określa rolę przymków w zdaniu.
Podaje poprawne formy liczebników.
Klasyfikuje rodzaje wypowiedzi, podaje ich przykłady.
Nazywa części zdania, wskazuje sposób ich wyrażenia.
Buduje zdania złożone podrzędnie i współrzędnie.
Układa zdanie pojedyncze rozwinięte według podanego wzoru (trudniejsze przykłady).

Fonetyka:

Omawia zależność brzmienia głosu od ruchów i pozycji narządów mowy.
Podaje wszystkie zasady akcentowania wyrazów w języku polskim omawiane na lekcjach.

Ortografia i interpunkcja:

Poprawnie zapisuje wyrazy z „i”, „j” po spółgłoskach.
Prawidłowo stosuje przecinki w zdaniu złożonym.

Dobry

Kształcenie literackie i językowe:

Czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania.
Jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowo - stylistyczne, logiczne i ortograficzne.
Samodzielnie poprawia błędy wskazane przez nauczyciela.
Potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie V.
W wypowiedziach próbuje oceniać i wartościować problemy, zjawiska dotyczące języka, literatury oraz kultury.
Nazywa cechy gatunkowe mitu i bajki.
Poprawnie sporządza plan ramowy i szczegółowy fragmentów lektury.
Poprawnie posługuje się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV.

Fleksja i składnia:

Określa formę gramatyczną czasowników.
Stosuje w zdaniu czasownik w formie osobowej i nieosobowej.
Poprawnie odmienia czasownik typu: umiem, rozumiem, idę.
Uzasadnia pisownię rzeczownika, odwołując się do odmiany.

W zdaniu wskazuje przymyki i wyrażenia przymkowe, określa ich rolę.
Tworzy przysłówki od przymiotników, stosuje je w zdaniach i określa ich rolę.
Określa formę gramatyczną przymiotnika z rzeczownikiem.
Określa przypadek liczebnika i rzeczownika.
Zastępuje słowem liczebniki podane cyfrą i odwrotnie.
Stosuje w zdaniu liczebnik zbiorowy w odpowiednim przypadku.
Przekształca zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie.
Przedstawia za pomocą wykresu budowę zdania pojedynczego rozwiniętego (na łatwych przykładach).
Rozpoznaje i nazywa określenia rzeczownika i czasownika w zdaniu.
Przekształca zdanie pojedyncze na złożone i odwrotnie.
Układa zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie.

Fonetyka:

Określa cechy głoski.
Poprawnie akcentuje wyrazy na 3. i 4. sylabie od końca.

Ortografia i interpunkcja:

Stara się poprawnie zapisywać wyrazy z „i”, „j” po spółgłoskach i samogłoskach.
Poprawnie zapisuje części -bym, -byś, -by (w czasownikach)
Prawidłowo zapisuje „nie” z czasownikiem, rzeczownikiem, przymiotnikiem, przysłówkiem, liczebnikiem.

Dostateczny

Kształcenie literackie i językowe:

W wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnej budowy zdań.
W miarę samodzielnie potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie V.
Opanował technikę poprawnego czytania i doskonalą ją pod względem dykcji, intonacji, akcentowania.
Poprawia błędy wskazane przez nauczyciela przy pomocy słownika ortograficznego.
Wskazuje elementy świata przedstawionego w utworze (miejsce i czas akcji, bohaterów, wydarzenia).
Odróżnia zdarzenia i postacie fantastyczne od realistycznych w poznanych utworach.
W utworze lirycznym wskazuje epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienia, kontrast.
W miarę samodzielnie posługuje się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV.

Fleksja i składnia:

Tworzy bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej (i odwrotnie).
Określa formę fleksyjną rzeczowników.
Odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki.
Rozpoznaje rzeczownik w roli podmiotu.
Rozpoznaje czasownik w roli orzeczenia.
Łączy przymiotnik z rzeczownikiem i odmienia przez przypadki.
Rozpoznaje w zdaniu liczebnik.
Rozróżnia zdanie i równoważnik zdania.
Podaje przykłady typów zdań.
Łączy w zespoły składniowe wyrazy tworzące zdanie.
Wpisuje zdanie w podany wykres (prostsze przykłady).
Z podanych zdań pojedynczych tworzy zdanie złożone.

Fonetyka:

Odróżnia samogłoski od spółgłosek.
Rozróżnia rodzaje głosek.

Dzieli wyraz na sylaby.
Poprawnie akcentuje wyrazy na 2. sylabie od końca.

Ortografia i interpunkcja:

Poprawnie zapisuje „nie” z czasownikiem, rzeczownikiem, przymiotnikiem, przysłówkiem, liczebnikiem (bez wyjątków).
Poprawnie zapisuje liczebniki.

Dopuszczający

Otrzymuje ją uczeń, którego zasób wiedzy i umiejętności pozwala na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadania o niewielkim stopniu trudności.

Kształcenie literackie i kulturowe:

Technika głośnego i cichego czytania pozwala na zrozumienie tekstu.
Względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu przez ucznia analizowanego zagadnienia.
Błędy językowo - stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki uczeń włożył w ich napisanie.

Fleksja i składnia:

Rozróżnia części mowy.
Wskazuje podmiot, orzeczenia i określenia.
Odmienia przez przypadki rzeczownik w prostej odmianie.
Odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy, rodzaje.
Odmienia przymiotnik przez przypadki.
Potrafi wskazać zdanie, równoważnik zdania, zdanie pojedyncze, zdanie złożone.

Fonetyka:

Dzieli wyraz na głoski, litery i sylaby.
Stara się poprawnie akcentować wyrazy na 2. sylabie od końca.

Ortografia i interpunkcja:

Zna podstawowe zasady ortograficzne.
Wstawia przecinek przed powtórzonym spójnikiem.

Niedostateczny

Otrzymuje ją uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości z fleksji, składni, słownictwa, fonetyki, ortografii, w zakresie redagowania poznanych form wypowiedzi oraz elementarnych wiadomości z zakresu analizy utworu literackiego, przewidzianych podstawą programową w klasie piątej.
Nie opanował techniki głośnego i cichego czytania nawet w stopniu dopuszczającym.
Wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym.
W wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych.
Nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.
Nie potrafi skorzystać ze słowników i encyklopedii.